

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Náboženské obsahy ve vzdělávacích programech mateřských škol

Autor práce: Kamila Kuldanová

Posudek vypracoval: Tomáš C. Havel, Dr. theol.

Datum: 7. 5. 2021

Práce se věnuje tématu, kterému není obecně věnováno mnoho pozornosti. Myslím tím otázku náboženského vzdělávání v předškolním věku. Z tohoto důvodu je práce, která chce reflektovat tuto skutečnost na kurikulární úrovni vzdělávacích programů konkrétních mateřských škol jistě aktuální.

Pozitivním shledávám, že studentka spojuje s tématem práce i svůj osobní cíl, který vzešel z otázek její praxe v mateřské škole. (s. 5) Cíl práce jako takové je autorkou formulován následovně: „prozkoumat a zhodnotit roli a místo náboženských obsahů v jednotlivých školních vzdělávacích programech mateřských škol.“ (s. 5)

Teoretická část práce (s. 7-15) je věnována nejprve tomu, co je možné uvažovat pod pojmem náboženský obsah, následně je představen Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a konečně pak jím navržené vzdělávací oblasti. Vzhledem k tématu práce jsou uvedené kapitoly dostačující.

Praktická část práce (s. 16-45) zahrnuje analýzu vzdělávacích programů deseti mateřských škol v Českých Budějovicích. Takovýto záměr je třeba docenit.

Škoda, že autorka náboženské obsahy omezila pouze na koncept Katecheze dobrého pastýře a hovoří o něm jako o katechezi církve. (s. 7) Nebylo by, vzhledem k cíli práce, mnohem podnětější, kdyby navrhla například reflexi náboženských obsahů vzhledem k vývojovému stupni dětí předškolního věku? K tomu nakonec sama vyzývá. (s. 10)

Když pak píše o „náboženských obsahích v širším smyslu“ (s. 8) a uvádí výčet hodnoty jako být tolerantní, respektovat druhé, přijímat odlišnosti druhých apod., nabízí se otázka, co mají společného, případně kde se liší tyto obecně humanistické hodnoty s náboženstvím.

U analýzy vzdělávacích oblastí RVP PV (s. 13-15) je škoda, že ji autorka s ohledem na téma práce nesměruje směrem k problematice náboženských obsahů, ale pouze popisuje obecně známé souvislosti. Jasná kritéria by přitom velmi pomohla i při analýze vzdělávacích programů jednotlivých mateřských škol.

V práci studentka opakovaně hovoří o širších a užších náboženských hodnotách. Kde však vede linie rozlišující pravděpodobně implicitní a explicitní tematizaci náboženství, resp. křesťanství? Podle jakých kritérií je autorkou přiřazeno téma sv. Martin, sv. Mikuláš nebo sv. Václav a dokonce i biblický příběh o Ježíšovi k širším náboženským hodnotám? (s. 33, 34, 40)

Chybějící kritéria toho, co je náboženským vzdělávacím obsahem a následně pak jak mu rozumět v širší/ implicitní podobě a užším/ explicitním vymezení jsou pro analýzu vzdělávacích programů mateřských škol největší slabinou jinak dobře zamýšlené práce.

Po formální stránce práce odpovídá obvyklým standardům a to jak vzhledem k jejímu členění, tak vzhledem k citacím a odkazům na literaturu.

Návrh otázky pro obhajobu:

Jaký je rozdíl mezi náboženským vzdělávacím obsahem v širším smyslu (tolerance, respekt k druhým apod.) a obecně humanistickým vzděláváním, které tyto hodnoty zahrnuje také?

Závěrečný výrok:

Bakalářská práce splňuje po obsahové i formální stránce dané požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení na základě posouzení práce: velmi dobré (2) až dobré (3), dle obhajoby.

V Českých Budějovicích, dne 7. 5. 2021

Tomáš C. Havel
oponent práce